

Број/Број:01,02,03,04/1-05-1-262/12
Сарајево/Sarajevo: 11.10.2012.

**IZVJEŠTAJ S ČETVRTOG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRAZBUR,
od 1. do 5.10.2012.**

Četvrti dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope održan je u Strazburu od 1. do 5.10.2012. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, u kojoj su bili:

1. Milica Marković, članica Delegacije;
2. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
3. Sevda Valjevčić, privremeni sekretar Delegacije, i
4. Adnan Bešić, prevodilac.

1.10.2012.

Zasjedanje je otvorio predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope **Jean-Claude Mignon**. U uvodnom izlaganju pozvao je na dijalog s ruskim prijateljima i kolegama, te je izrazio žaljenje zbog otkazivanja obraćanja **predsjednika Ruske Dume Naryshkina**. Tenzije vezane za izvještaj su neosnovane, sve rasprave u Skupštini vode se u skladu s principima dijaloga i uzajamnog poštovanja, pri čemu se postupa ravnopravno prema svim učesnicima, rekao je gosp. Mignon. Izvještaj Monitoring komiteta o poštivanju obaveza i angažmana Ruske Federacije omogućava ocjenu učešća Ruske Federacije u radu Vijeća Evrope, dodatno jačajući našu saradnju, posebno je istakao gosp. Mignon.

Pozdravio je činjenicu da će se debata o akteulnim pitanjima tokom oktobarskog dijela zasjedanja održati o „slučaju Sefarov“. Obraćajući se parlamentarcima, predsjednik Mignon upozorio je na porast netolerancije i širenje ekstremnih i ekstemističkih ideja, koje predstavljaju realnu opasnost za demokratiju. Nemiri u islamskom svijetu, nakon prikazivanja islamofobičnog filma na internetu, čija je posljedica ubistvo ambasadora SAD-a u Libiji, jasno nam pokazuju kakav efekat mogu imati takve nepromišljene i provokativne radnje.

Gosp. Mignon je također izrazio zabrinutost i zbog događaja koji su uslijedili nakon arapskog proljeća, gdje, nakon izabrane nove vlasti u dotičnim zemljama, i dalje imamo otvorenih pitanja o usklađenosti s vrijednostima i standardima koje podržava Vijeće Evrope, a posebno u sferi ravnopravnosti muškaraca i žena, o mjestu religije u državi, te poštivanju ljudskih prava i osnovnih sloboda svih, bez diskriminacije, zaključio je gosp. Mignon.

2.10.2012.

Drugog dana zasjedanja obavljen je **izbor sudija Evropskog suda za ljudska prava iz Bosne i Hercegovine**. Za sudiju Evropskog suda za ljudska prava iz BiH aposlutnom većinom glasova izabaran je Faris Vehabović, koji je imao 107 glasova, u odnosu na preostala dva kandidata, Jasminu Džumhur, koja je dobila 48, i Dragomira Vukoju koji je dobio 29 glasova. Mandat sudije Farisa Vehabovića trajat će devet godina, a na dužnost će stupiti ne kasnije od tri mjeseca od dana izbora. Sudije se biraju u PS Vijeća Evrope s liste od tri kandidata koje nominira svaka država, koja je ratificirala Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Vehabović je, prije dolaska u Ustavni sud FBiH krajem 2007. godine, od 2001. godine radio kao registrar u Ustavnom sudu BiH, a četiri godine ranije bio je pravnik u Instituciji ombudsmena za ljudska prava za BiH. Magistrirao je na Interdisciplinarnim postdiplomskim studijima Univerziteta u Sarajevu (organiziranim u saradnji s Bolonjskim univerzitetom i London School of Economics) i autor je knjige Odnos Ustava BiH i Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Istog dana zasjedanja obavljen je i izbor sudija Evropskog suda za ljudska prava iz Hrvatske, Republike Moldavije i Ruske Federacije. Iz Hrvatske je za sudija izabrana **Ksenija Turković**, iz Republike Moldavije **Valeriu Gritco**, te iz Ruske Federacije **Dmitry Medvedov**.

Istog dana, Skupštini se obratio ministar vanjskih poslova Albanije i predsjednik Komiteta ministara **Edmond Panariti**, koji je podsjetio na moto kojim se rukovodi njegova zemlja tokom albanskog predsjedavanja Komitetom ministara Vijeća Evrope "ujedinjeni u različitosti", kao i na promociju održivog demokratskog društva. Gosp. Panariti se osvrnuo na skup pod nazivom "Razmjena međukulturalnog dijaloga o vjerskoj dimenziji", održan u Draču, početkom septembra. Naglasio je važnost i korisnost takvih razmjene, posebno u trenutnom kontekstu rastuće netolerancije. Zaključci s ove razmjene bit će prezentirani na konferenciji „Različitosti u Evropi, snaga za budućnost“, koja će biti održana u Tirani 8. i 9. novembra 2012. i koja će obilježiti završetak albanskog predsjedavanja. To će pojačati poruku mira i otvorenosti kultura i vjerovanja jednih prema drugima.

Gosp. Panariti posebno je naglasio značaj uloge nacionalnih parlamenata u osiguranju dugoročne efikasnosti Evropskog suda za ljudska prava.

3.10.2012.

Trećeg dana zasjedanja Komitet za kulturu, nauku, obrazovanje i medije PS Vijeća Evrope razmatrao je sažetak izvještaja o "Industrijskom naslijeđu u Evropi", koji je kao izvjestiteljica predstavila poslanica **Ismeta Dervoz**. Usvajanje nacrtu pomenutog izvještaja očekuje se na sastanku Komiteta planiranom za decembar ove godine u Parizu. Poslanica Dervoz također je podnijela i izvještaj o sastanku Komiteta za kulturu, nauku, obrazovanje i medije PS Vijeća Evrope i Konferenciji održanoj u Mariboru, 20. i 21. septembra. 2012.

Trećeg dana zasjedanja parlamentarcima se obratio predsjednik Republike Moldavije **Nicolae Timofti**. Obraćajući se Skupštini, gosp. Timofti pozvao je Transistriju da se reintegrira u Republiku Moldaviju s „odgovarajućim nivoom samopravljanja“, te je insistirao na povlačenju ruskih snaga. Trajni sukob potkopava našu nacionalnu sigurnost kao i teritorijalni integritet, te koči ekonomski razvoj i dijeli društvo, istakao je gosp. Timofti. Republika Moldavija stremi evropskim integracijama pri čemu je sljedeći korak članstvo u EU, u svrhu

čega preduzima određene mjere za demokratsku transformaciju, pogotovo kada je u pitanju pravosudni sistem i borba protiv korupcije. Podsjetio je na usvajanje akcionog plana o poštivanju obaveza Vijeća Evrope, koji je usvojen u Parlamentu Moldavije u septembru 2012., koji pokazuje spremnost na usklađivanja sa standardima organizacije.

Istog dana Skupštini se obratio i generalni sekretar OECD-a **Angel Gurría**, koji je u svom obraćanju parlamentarcima rekao da je socijalna kohezija ljepilo koje drži svijet zajedno. Trajanje i intenzitet krize posebno se osjeti u zemljama u kojima je izražen socijalni stres, dodao je bivši meksički ministar finansija, analizirajući petu godinu ekonomske krize, sa 48 miliona nezaposlenih u zemljama OECD-a. Gosp. Gurría je podvukao potrebu za provođenje strukturalnih reformi. Građani su izgubili povjerenje i vjeru u institucije i vladu, ali bez povjerenja nema napretka, istakao je.

4.10.2012.

Na sastanku Komiteta za ravnopravnost i borbu protiv diskriminacije PS Vijeća Evrope, održanom četvrti dan zasjedanja, izvještavajući o svojoj posjeti Bosni i Hercegovini 17. i 18. septembra 2012., izvjestilac o “Ravnopravnosti spolova u jugoistočnoj Evropi” **Jean Charles Gardetto** istakao je zadovoljstvo ostvarenom saradnjom s Komisijom za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma PSBiH, pri čemu je posebno naglasio aktivnosti poslanice u Predstavničkom domu PSBiH **Ismete Dervoz** u vezi s inicijativom za potpis i ratifikaciju Istanbulske konvencije.

Na sastanku Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, održanom istog dana, poslanica **Ismeta Dervoz** informirala je o aktivnostima koje Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma PSBiH planira u svrhu promocije Istanbulske konvencije i Vodiča za parlamentarce, te obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Posebno je pozdravljena namjera prevođenja ovog priručnika na jezike u upotrebi u BiH i njegovo distribuiranje parlamentarcima na svim nivoima.

Četvrtog dana zasjedanja parlamentarcima se obratio predsjednik Ustavnopravne skupštine Tunisa **Mustapha Ben Jaafar**, koji je naglasio da je u procesu reforme Republika Tunis značajno napredovala. Istog dana, Skupštini su se obratili i ministar vanjskih poslova Italije **Giulio Terzi di Sant Agate**, kao i predsjednik Evropskog foruma Roma i nomada **Rudko Kawczynski**.

Značajnije teme zasjedanja

Poštivanje obaveza angažmana Ruske Federacije: U Rezoluciji broj 1896 (2012.), usvojenoj na osnovu izvještaja izvjestioca Gyorgyja Frunda (EPP/CD) iz Rumunije i Andreasa Grossa (SOC) iz Švicarske, Skupština je pozvala novoizabranog predsjednika Putina da demokratizira sistem u Rusiji. Pozitivne korake ka liberalnijem i sveobuhvatnijem sistemu predstavlja veliki broj zakona uveden od decembra 2011. kao i amandmani na zakon o političkim strankama, promjene izbornog zakona, ponovno uvođenje direktnog izbora guvernera. Međutim, druge mjere i odluke donesene ove godine “izazivaju ozbiljnu

zabrinutost”, među kojima posebno zabrinjavaju zakoni o krivičnom djelu klevete i o internetu, te amandmani na zakon o udruživanju i zakon o nevladinim organizacijama, koji su usvojeni u junu i julu ove godine. Sve ovo ukazuje na kontradiktornu političku situaciju u Ruskoj Federaciji. Izrečene zatvorske kazne za članice grupe Pussy Riot doprinose postojećem problemu, ističu parlamentarci, te traže da ih se oslobodi. Skupština poziva ruske vlasti na preduzimanje konkretnih mjera u svrhu poboljšanja pluralističke demokratije, vladavine prava, ljudskih prava i drugih otvorenih obaveza. Ruska Federacija jedna je od deset zemalja članica Vijeća Evrope nad kojima se provodi monitoring, kojim se ocjenjuje poštivanje obaveza prema Vijeću Evrope, a ovo je treći izvještaj o monitoringu od kada je Rusija postala članica Vijeća Evrope.

Za demokratičnije izbore: Skupština je precizirala niz specifičnih koraka, kako bi se povećalo učešće i transparentnost prilikom posmatranja izbora u zemljama članicama Vijeća Evrope. Usvajajući izvještaj Jean Charles Gardetta iz Monaka, rečeno je da su izborni zakoni u Evropi u osnovi dobri, ali da ih vladajuće stranke ne provode u potpunosti. Uprkos značajnom poboljšanju postignutom posljednjih godina, održavanje slobodnih i poštenih izbora još je veliki izazov. Skupština je, između ostalog, pozvala na: glasanje uz asistenciju, uvođenje poštanskog i elektronskog glasanja, pod uslovom da tajnost glasanja može biti zagarantirana, na transparentnost u trošenju novca, na odobravanje glasačkog prava građanima i zakonski priznatim migrantima koji žive u inozemstvu i mehanizme za promoviranje učešća i zastupljenosti žena u politici.

Povrede prava glasa i brojanja su češće u novim “demokratijama”, a problemi poput onih s kampanjama i stranačkim finansiranjem, pristrasnim medijima i slično, također se više javljaju u “starijim demokartijama”, istakli su parlamentari.

Najbolja praksa za promoviranje jednakosti spolova u političkim strankama: U nacionalnim parlamentima zemalja članica Vijeća Evrope žene čine 23 %. Međutim, postoji velika razlika u zastupljenosti žena u parlamentima pojedinih zemalja. Tako imamo države u kojima je zastupljenost žena veća od 40 % (Andora, Finska, Holandija i Švedska), države u koje spada i naša zemlja u kojima je zastupljenost žena niža od 20% (Albanija, Ermenija, Azerbejdžan, Bosna i Hercegovina, Kipar, Estonija, Litva, Moldavija, Monako, Crna Gora, Rumunija, San Marino, Slovačka, Slovenija i Turska) i države u kojima je zastupljenost žena niža od 10% (Gruzija, Mađarska, Malta, Ruska Federacija i Ukrajina). Nakon diskusije o izvještaju Marie Stavrosite iz Rumunije, Skupština je predložila nacrt mjera kojima bi se popravila ova neravnoteža. Te mjere posebno su usmjerene na političke stranke u zemljama članicama Vijeća Evrope, a pogodne su za promociju ravnopravnosti spolova u politici i društvu u cjelini.

Aktivnosti Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD): U raspravi o aktivnostima OECD-a u kojoj je učestvovao sekretar te organizacije Skupština je izrazila podršku prioritetima, koje je postavio OECD. Rezolucijom broj 1899 (2012), koja je usvojena na osnovu izvještaja Jean Marie Bockel iz Francuske, Skupština poziva na politiku otvaranja novih radnih mjesta i pružanje pomoći najugroženijima, a posebno mladima, s ciljanim programima i ulaganjima u obrazovanje. Parlamentarci su pozdravili odluku OECD-a da poboljšaju saradnju s arapskim zemljama, koje su u tranziciji, te su izrazili nadu da će punopravno članstvo Ruske Federacije u OECD-u uključiti i relevantne demokratske elemente.

Definiranje pojma politički zatvorenik: za jednake mogućnosti: Skupština je potvrdila svoju podršku općim kriterijima koje su iznijeli nezavisni stručnjaci 2001. godine za definiranje pojma političkog zatvorenika, te je pozvala države članice Vijeća Evrope da preispitaju

slučajeve “navodnih političkih zatvorenika” te da se primjenom ovih kriterija oni ili puste ili da im se ponovo pravedno sudi, ako je potrebno.

Usvajanjem Rezolucije broj 1900 (2012.) na osnovu izvještaja izvjestioca Christopha Strassera iz Njemačke, Skupština je sažela kriterije, prema kojima se osoba lišena slobode može smatrati političkim zatvorenikom ako je zatvor nametnut kršenjem jednog od osnovnih prava garantiranih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima, naročito sloboda mišljenja, savjesti i religije, sloboda izražavanja i informiranja, te slobodnog udruživanja i okupljanja, ako je zatvor nametnut iz čisto političkih razloga bez ikakve veze s djelom, ako iz političkih motiva dužina zatvorske kazne ili njeni uslovi uopće ne odgovaraju ozbiljnosti tog djela za koje je osoba okrivljena ili osumnjičena, ako se iz političkih motiva osoba zatvori na diskriminatoran način u odnosu na druge osobe i ako je zatvor rezultat procesa koji je bio nepošten i za koji se sumnja da je bio povezan s političkim motivima vlasti.

Skupština je dodala da se osobe lišene slobode za terorističke zločine neće smatrati političkim zatvorenicima, ako su progonjene i osuđene za takve zločine u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Ljudska prava i vanjska politika: Kada vanjska politika dugo zanemaruje ljudska prava i fokusira se isključivo na strateški ekonomski i geopolitički interes, može doći do krize ljudskih prava, u kojoj će humanitarne intervencije postati hitne i moralne potrebe. Evropa ne može sebi priuštiti još jednu Srebrenicu, vanjska politika ne može više zanemarivati ljudska prava, izjavio je prilikom prezentiranja svog izvještaja o ljudskim pravima i vanjskoj politici izvijestilac Pietro Marcenaro iz Italije. Usvojenom Rezolucijom broj 1901(2012.) i preporukom pozvane su države članice Vijeća Evrope da osiguraju dosljednost načela demokratskih i ljudskih prava. Nacionalni parlamenti pozivaju se na osnivanje odbora i pododbora za ljudska prava, koji bi saradivali s odborima za vanjske poslove, a u svrhu promoviranja nacionalne diplomatije.

Pravila ponašanja članova Parlamentarne skupštine: dobra praksa ili osnovna dužnost? U Rezoluciji broj 1903 (2012.), usvojenoj na osnovu izvještaja Oliver Healda iz Velike Britanije, Skupština je odlučila uvesti kodeks ponašanja za svoje članove, te uspostaviti sistem pravila, koja se posebno odnose na političko favoriziranje, situacije sukoba interesa, korištenje mandata u svrhu promocije i zaštite ličnih interesa i slično. Ova nova etička pravila, kojima se nadopunjuju postojeći propisi, imaju za cilj promociju transparentnosti, odgovornosti, integriteta i javnog interesa, koji su neophodni za očuvanje povjerenja javnosti u parlamentarne institucije i izabrane predstavnike.

Pravo na slobodu izbora obrazovanja u Evropi: Parlamentaci su pozvali vlade zemalja članica Vijeća Evrope da osiguraju održivost i kvalitetnost javnih škola, pri čemu je uvaženo i pravo osnivanja privatnih škola, koje predstavljaju dio nacionalnog obrazovnog sistema, pod uslovom da zadovoljavaju određene standarde. U Rezoluciji broj 1904 (2012.), usvojenoj na osnovu izvještaju Carme Quintanilla iz Španije, Skupština poziva zemlje članice na poštivanje prava roditelja precizirana u protokoli Evropske konvencije o ljudskim pravima, a što je u skladu sa osnovnim vrijednostima Vijeća Evrope.

Upravljanje institucijama visokog obrazovanja u evropskom području visokog obrazovanja: Posljednjeg dana zasjedanja obavljena je rasprava o izvještaju Gvozdena Srečka Flege iz Hrvatske o upravljanju institucijama visokog obrazovanja u evropskom području visokog obrazovanja, tokom koje je rečeno da organi javnih vlasti moraju osigurati kvalitetno visoko obrazovanje bez ograničavanja akademskih sloboda.

Konsolidacija i međunarodna otvorenost evropskog područja visokog obrazovanja: U Rezoluciji broj 2005 (2012.), usvojenoj na osnovu izvještaja Rafeala Huseynova iz Azerbejdžana, Skupština je zatražila od zemalja članica Vijeća Evrope uvođenje niza mjera za konsolidaciju evropskog područja visokog obrazovanja, koje je neophodno učiniti otvorenijim i atraktivnijim. Zemlje članice također su pozvane na poboljšanje saradnje kao i osiguranje poštivanja osnovnih vrijednosti, kao što su posvećenost akademskim i institucionalnim slobodama te poštivanje učešća studenata.

Pripremila¹
Privremeni sekretar Delegacije

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Sekretarijata
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz saglasnost članova Delegacije